

De ondergetekenden:

De Staat der Nederlanden (Ministerie van Infrastructuur en Milieu, Directoraat-Generaal Rijkswaterstaat), gevestigd te Den Haag, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door de directeur Water en Scheepvaart van Rijkswaterstaat dienst Noordzee, **de heer M.J.A. Zeeman**

hierna te noemen: "Rijkswaterstaat"

en

Frisia Zout B.V., gevestigd te Harlingen, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door haar algemeen directeur, **de heer D. van Tuinen**

hierna te noemen: "Frisia"

hierna gezamenlijk: "partijen"

OVERWEGENDE:

- a. Frisia wint, produceert en verkoopt hoogwaardig zout. Daartoe wordt zout uit diepe ondergrondse zoutlagen in Noordwest Friesland gewonnen. De zoutwinning vindt plaats door middel van oplosmijnbouw. Een direct gevolg van zoutwinning door oplosmijnbouw is bodemdaling aan de oppervlakte. In het vigerende winningsplan Barradeel II is een grens gesteld aan de maximaal toelaatbare bodemdaling. Deze grens zal over enige jaren worden bereikt.
- b. Om de continuïteit van de zoutwinning te verzekeren, zodat ook in de toekomst in de vraag naar zout kan worden voorzien, is het voor Frisia noodzakelijk over nieuwe winningscapaciteit te beschikken. Frisia wenst daartoe nieuwe cavernes aan te leggen en te exploiteren, gelegen in de diepe ondergrondse zoutlagen onder de Waddenzee (wingebied Havenmond).
- c. Frisia heeft bij besluit van 2 januari 2012 (met kenmerk ETM/EM/11110679) van de minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie voor wingebied Havenmond een winningsvergunning verleend gekregen voor een periode van 40 jaar, eindigend op 2 januari 2052 (bewuste vergunning is als bijlage 1 bij deze overeenkomst gevoegd). Deze winningsvergunning is onherroepelijk geworden. Aansluitend aan de vergunningverlening door de minister heeft Frisia bij genoemde minister ter instemming een winningsplan ingediend alsmede een meetplan voor de winning van steenzout uit vier cavernes in het winningsgebied Havenmond. De minister beslist naar verwachting 2013 of met de ingediende plannen kan worden ingestemd.
- d. In het MER 'Milieueffecten continuering van de zoutwinning in Noord-West Fryslân' zijn de te verwachten milieueffecten van de bodemdaling door zoutwinning onderzocht. Daaruit blijkt dat deze effecten binnen de natuur- en milieugrenzen zullen blijven. De Commissie voor de milieueffectrapportage heeft Frisia in haar toetsingsadvies van 16 november 2010 (met rapportnummer 2150-156) terzake geadviseerd - indien gekozen wordt voor winning in wingebied Havenmond - voldoende zandsuppleties in de Noordzeekustzone zeker te stellen, bijvoorbeeld in vergunningen en/of op andere wijze. Uit het MER blijkt dat door de

- zandsuppleties, in de vorm van zogenaamde onderwatersuppleties, te laten aansluiten bij het bestaande suppletieprogramma van Rijkswaterstaat eventuele effecten zo klein mogelijk worden gehouden.
- e. De bepaling van de omvang alsmede het tijdstip en de locatie(s) van de zandsuppleties zullen worden vastgelegd in de onder c bedoelde beslissing van de minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie op het winningsplan en meetplan dan wel in nadere vergunningvoorschriften.
  - f. Tijdige uitvoering van de benodigde zandsuppleties is voorwaarde voor de (continuering van de) winning in het gebied Havenmond en is cruciaal voor continuering van de zoutverwerkingsfabriek.
  - g. Rijkswaterstaat heeft tot taak zandsuppleties te realiseren in het kader van de kustverdediging en handhaving van de basiskustlijn en het kustfundament. Rijkswaterstaat heeft belang bij het juist en doeltreffend inpassen van extra zandsuppleties in haar suppletieprogramma's. Rijkswaterstaat kan daarom - onder voorwaarde dat deze extra zandsuppleties in tijd en ruimte aansluiten bij de projecten uit het dan vigerende suppletieprogramma - op het verzoek van Frisia ingaan.
  - h. Frisia heeft Rijkswaterstaat verzocht de inkoop en de uitvoering van de noodzakelijke extra zandsuppleties als gevolg van de zoutwinning ter hand te nemen en hierbij aan te sluiten bij de inkoop en uitvoering van genoemde reguliere zandsuppleties.
  - i. Partijen hiertoe hun rechten en verplichtingen in deze overeenkomst wensen vast te leggen;

KOMEN HET NAVOLGENDE OVEREEN:

Artikel 1: Uitvoering zandsuppleties

1. Rijkswaterstaat draagt op kosten van Frisia zorg voor de inkoop en uitvoering van extra zandsuppleties ter aanvulling van de bodemdaling als gevolg van zoutwinning door Frisia. Rijkswaterstaat draagt hierbij zorg voor de benodigde vergunningen en/of ontheffingen.
2. Frisia is verantwoordelijk voor de inpassing van de extra zandsuppleties in het suppletieprogramma van Rijkswaterstaat. Frisia draagt hierbij zorg voor een tijdige aanlevering van informatie betreffende suppletievolume, locatie en tijdstip van de extra zandsuppleties om inpassing in het alsdan vigerende suppletieprogramma van Rijkswaterstaat mogelijk te maken.
3. Frisia informeert Rijkswaterstaat tenminste voor 1 januari van het jaar voorafgaand aan het jaar waarin de start van de uitvoering van de betreffende suppletie uit het suppletieprogramma van Rijkswaterstaat is voorzien, over het extra volume dat moet worden aangebracht.
4. Het in het derde lid bedoelde extra volume wordt bepaald aan de hand van de methode zoals beschreven in het winningsplan inclusief meetplan (welke als bijlage 2 bij deze overeenkomst is gevoegd).

Artikel 2: Procedureafspraken

1. Voor de daadwerkelijke aanvang van de zoutwinning stelt Frisia de in bijlage 2 bij deze overeenkomst vervatte prognose van het te verwachten suppletievolume bij en informeert Rijkswaterstaat hierover. Voor de uitvoering van de extra zandsuppleties blijft het bepaalde in artikel 1, derde lid leidend.
2. Op basis van een daartoe schriftelijk gedaan verzoek van Frisia voor het laten uitvoeren van bedoelde zandsuppleties raamt Rijkswaterstaat de kosten van de inkoop en de uitvoering van de extra zandsuppletie en informeert zij Frisia hierover.
3. Nadat Frisia zich met deze raming schriftelijk akkoord heeft verklaard, start Rijkswaterstaat de inkoop, mits bedoeld akkoord Rijkswaterstaat heeft bereikt binnen ten hoogste 45 dagen na overlegging van de raming aan Frisia.
4. Indien het bedrag van de beste inschrijving 20 procent of hoger uitvalt dan de raming voor de uitvoering, kan Frisia binnen 30 dagen nadat haar het inkoopresultaat is meegedeeld door Rijkswaterstaat aangeven dat Rijkswaterstaat niet tot gunning van het voor rekening van Frisia komende extra suppletiedeel moet overgaan. De begeleidingskosten voor de inkoop voor het extra suppletiedeel zijn alsdan voor rekening van Frisia.
5. Rijkswaterstaat is in het kader van de inkoop, uitvoeren en de verkrijging van de voor de extra zandsuppletie benodigde vergunningen en/of ontheffingen van de extra zandsuppleties het aanspreekpunt voor derden.

Artikel 3: Duur van de overeenkomst

1. De overeenkomst vangt aan wanneer deze door partijen is ondertekend en loopt tot zolang de door de minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie verleende winningsvergunning van kracht is.
2. Na oplevering van de eerste extra uit te voeren zandsuppletie vindt een evaluatie plaats, naar aanleiding waarvan partijen beslissen of de overeenkomst op enig punt aanpassing behoeft.

Artikel 4: Beëindiging

1. Frisia kan de overeenkomst beëindigen door middel van een daartoe strekkende schriftelijke mededeling aan Rijkswaterstaat indien Frisia om wat voor reden dan ook afziet of moet afzien van (verdere) zoutwinning in het winningsgebied Havenmond.
2. Rijkswaterstaat kan de overeenkomst beëindigen door middel van een daartoe strekkende schriftelijke mededeling aan Frisia indien het onmogelijk is de extra zandsuppleties voor Frisia in te passen in het reguliere zandsuppletieprogramma van Rijkswaterstaat dan wel indien Rijkswaterstaat zijn reguliere zandsuppletieprogramma niet langer voortzet. In dit geval informeert Rijkswaterstaat Frisia tijdig zodat Frisia de mogelijkheid wordt geboden om nog één zandsuppletie te laten aansluiten bij het eerstvolgende casu quo laatste reguliere suppletieprogramma.

3. Partijen kunnen de overeenkomst voorts beëindigen wanneer genoegzaam aangetoonde onvoorziene omstandigheden maken dat instandhouding van de overeenkomst naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid niet kan worden verlangd.

Artikel 5: Betaling

1. Frisia betaalt aan Rijkswaterstaat de werkelijk door Rijkswaterstaat gemaakte kosten voor de inkoop en uitvoering van de extra zandsuppleties (op nacalculatiebasis). Deze kosten omvatten:
  - a. De daadwerkelijke uitvoeringskosten bestaande uit de voorziene en onvoorziene kosten verband houdend met de realisatie van de extra zandsuppletie;
  - b. De door Rijkswaterstaat gemaakte interne kosten voor de inkoop- en uitvoeringsbegeleiding voor de extra zandsuppletie;
  - c. De door Rijkswaterstaat gemaakte kosten verband houdend met de voor de uitvoering van suppleties in het kader van vigerende regelgeving en vergunningen noodzakelijke Milieueffectrapportage(s) en/of Monitoring en Evaluatieprogramma('s);
  - d. Eventuele bijkomende kosten als gevolg van claims.
2. De in het eerste lid onder punt b bedoelde kosten bedragen ten tijde van ondertekening van deze overeenkomst € 172,56 exclusief omzetbelasting per (veelvoud van) 1.000 kubieke meter suppletiezand. Van de bovenvermelde kosten is 20 procent toe te kennen aan inkoopbegeleiding en 80 procent aan uitvoeringsbegeleiding. De kosten worden jaarlijks in december geïndexeerd aan de hand van de door het ministerie van financiële gepubliceerde Handleiding Overheidstarieven. Bij deze indexatie wordt uitgegaan van het kosten-plus exclusief omzetbelasting tarief voor loonschaal 9. Indexatie vindt plaats door bovenvermelde kosten te delen door het tarief van het lopende jaar en te vermenigvuldigen met het tarief voor het daaropvolgende jaar.
3. De verrekening van de in het eerste lid onder punt a ,c en d bedoelde kosten vindt plaats naar rato (verhouding van het volume van de extra suppletie tot de reguliere suppletie) van het suppletievolume.
4. Rijkswaterstaat factureert Frisia voor de in het eerste lid, onder sub a en sub b bedoelde kostenposten zodra de desbetreffende suppletie is opgeleverd door en volledig afgerekend met de opdrachtnemer van Rijkswaterstaat.
5. Indien Rijkswaterstaat de uitvoering staakt, worden de gemaakte kosten verdeeld naar rato van het suppletievolume.
6. Betaling door Frisia geschiedt binnen 30 dagen na verzending van de desbetreffende factuur conform de dan door Rijkswaterstaat te verstrekken factuurgegevens.

Artikel 6: Aansprakelijkheid

1. Alle onvoorziene en onvermijdelijke inkoop- en uitvoeringsrisico's worden - voor zover ze niet exclusief verbonden zijn met het suppletiegedeelte van één van beide partijen - verdeeld naar rato van het suppletievolume.
2. Frisia draagt het risico van het niet, niet tijdig of anders dan voorzien uitvoeren van de extra zandsuppleties als gevolg van door derden ingestelde rechtsmiddelen en/of

rechterlijke uitspraken betrekking hebbende op de voor de extra zandsuppleties vereiste vergunningen.

3. Partijen dragen het risico van (de behandeling van) claims van derden in verband met de uitvoering van de zandsuppleties naar rato van hun aandeel in het totaalvolume.

Artikel 7: Bijzondere bepalingen

Herziening, wijziging of aanvulling van deze overeenkomst zal worden vastgelegd in een nader te sluiten wijzigings- c.q. aanvullende overeenkomst.

Artikel 8: Toepasselijk recht en geschillenbeslechting

1. Op deze overeenkomst is Nederlands recht van toepassing.
2. Geschillen die onder deze overeenkomst ontstaan zullen worden beslecht door de bevoegde burgerlijke rechter te Den Haag.

Artikel 9: Bijlagen

Bijlage 1: Winningsvergunning

Bijlage 2: Winningsplan (inclusief meetplan)

Aldus opgemaakt en in tweevoud ondertekend,

te Rijswijk

op

M.J.A. Zeeman
Directeur water en scheepvaart
Rijkswaterstaat Noordzee

te Harlingen

op 25 FEBRUARI 2013

D. van Tuinen
Algemeen directeur
Frisia Zout B.V.

